

Verleskogen

blev 2010 till slut "räddad" efter många års vanda. *Stiftelsen Ett klick för skogen, Naturvårdsverket, Västkuststiftelsen och Ale kommun* löste till slut gemensamt problemet med finansieringen och räddade därmed en ovärderlig skog i norra Risveden. Namnet härrör från byn Verle i Hålanda, vars utmarker ligger här.

Skogsområdet är 85 ha stort och består av mossar, surdrag, sjöar och en luckig barrskog, med stort inslag av mindre hållmarker. Terrängen är relativt lättgången utan dramatiska branter och moras. En riktig "gammaldags" blåbärsskog eller som man säger idag "*en må-bra-skog*".

Sevärdheter: Gammelskogen, framförallt de gamla ståtliga furorna, sjöarna, fågellivet, "Den glömda byn" Värhuvud(2) och gården Holmedalen(1)

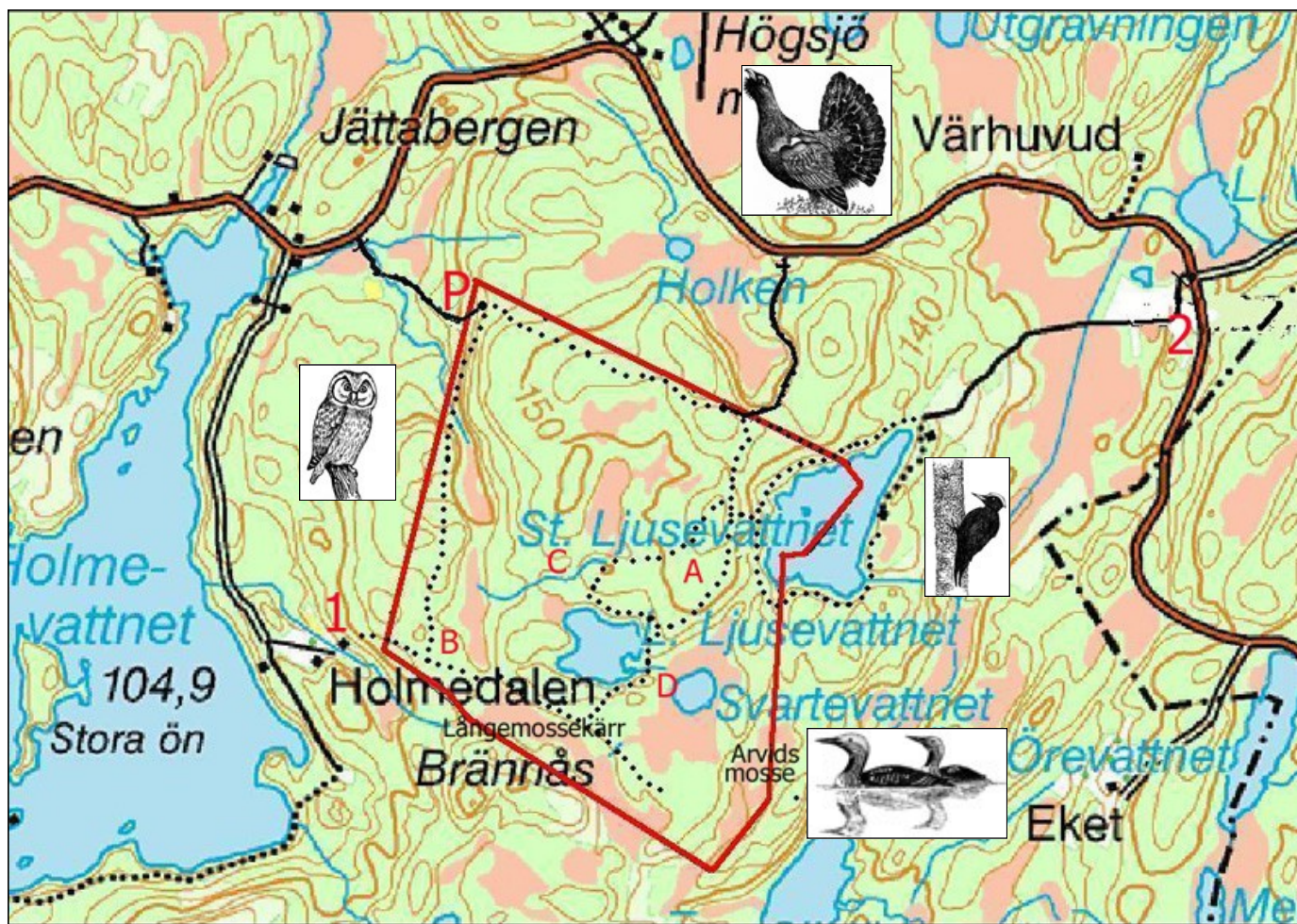

Bild A

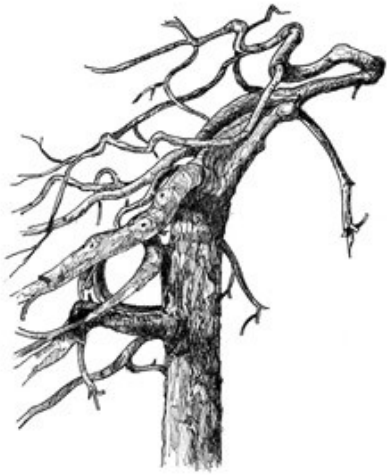
Bild B

Bild C

Bild D

Områdets stora värde ligger i skogens höga ålder och dess orördhet. Markerna har till största delen beskogsats på naturlig väg, vilket skapat en blandskog med framförallt tall och gran i olika åldrar. Lövinslaget består framförallt av björk och en del al. Spår av skogsbruk finns endast i mindre utsträckning i de yttre delarna. Ett stort antal tallar i den centrala delen har en ålder som överstiger 200 år. Även granen, som växer där jordskiktet är tjockare, når ansevärd ålder. Andelen död ved i form av torrakor och lågor är stor. Det magra och tunna jordskiktet har här skapat en gles, luckig talldominerad skog med inslag av mindre hållmarker. Detta tillsammans med den relativt flacka terrängen gör att det är ganska lätt att ta sig fram för gemene man. En markerad stigslinga finns, men den något orienteringskunnige kan också lätt ”vandra fritt” t.o.m. i lågskor om de blötaste mosspartierna undviks.

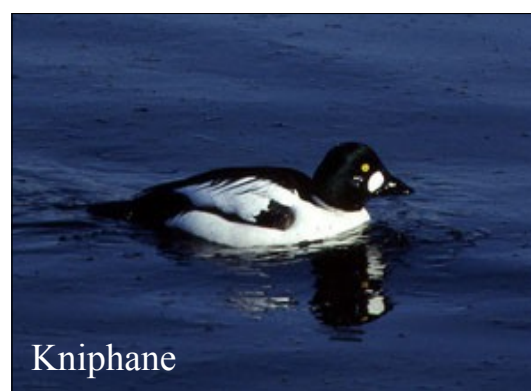

Tjädergömslet är uppsatt

Lilla Ljusevattnet

Kniphane

Storlommar

Tjädertupp 24 april kl 05 24

I en mager västsvensk barrskog kan man inte förvänta sig en mångfald av arter. Tvärtom, artrikedomen är inte speciellt stor här. Trädslagen kan nästan räknas på ena handens fingrar: tall, gran, björk, al, rönn och några enstaka ekar. Kärlväxterna är något flera, men inte heller här hittar man några större sensationer, om man inte räknar blåbär och lingon dit, vilket väl kommer att ske inom en snar framtid. Några få orkidéer som knärot, korallrot och spindelblomster förekommer sparsamt. Klotpyrola, vitag, kärresälting, silesår är relativt vanliga. På ett ställe finns det ett grönstensstråk, vilket innebär att PH-värdet är högre än normalt och här kan man finna de tre mindre vanliga ormbunkarna svartbräken, hällebräken och kärrbräken.

Tillgången på död ved gagnar många vedlevande insekter och vedsvampar, liksom hackspettar och hålhäckande fågelarter. Fågelrikedom är också stor, 52 arter har noterats. I området häckar bl.a. sparvuggla, pärluggla, ormråk, fiskgjuse, större och mindre hackspett, spillkråka, storlom och nattskärna. Tjädern har här en stabil population och orrens kutter hörs vida omkring.

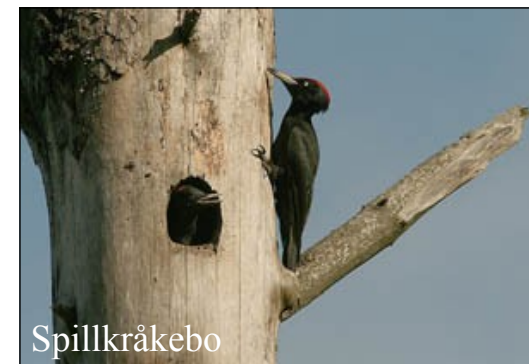
Bland de större däggdjuren ses ofta älg och dovhjort samt spåren efter vildsvin.

Tofsmes

Väl använd sparvuggleholk

Spillkråkebo

Delikatess 1

Hällebräken

Delikatess 2

Älgar på Långemossekärr

Kultur

Spåren av kultur inom reservatet är få. Gamla färdvägen mellan Holmedalen och Eket kan följas medan vägen från Holmedalen till Värhuvud endast kan skönjas av den invigde. En gårdsgårdsrest utmed Långemossekärr är svår att förklara. Några gränstenar från äldre gränser vållar huvudbry hos många.

I gårdarna Holmedalen och Eket och i byn Värhuvud, som omger reservatet, ”myllrade” det av liv förr. Det fanns till och med en liten skola på Eket i ett uthus i slutet av 1800-talet! Numera är endast gården Eket bebodd, Holmedalen används som sommarbostad och byn Värhuvud är öde och glömd.

Gården Holmedalen har anor från 1600-talet och har ägts av samma släkt sedan slutet av 1700-talet. Den är en av Risvedens största gårdar med en areal på knappt 100ha, varav 3ha åkermark. Byggnaderna är mycket pietetsfullt renoverade och i ladugården har en gammal dörr sparats, som helt saknar metalldelar och där brädorna inte sågats, utan formats med yxa. Ta hänsyn till att gården är privat mark! Ägare: Bror Andersson, Ryk

I den ”glömda byn” Värhuvud har det funnits minst tio boningar, ganska utspridda. Den siste innevånaren Karl Andersson (Karl-Hansa) dog 1964 och hans lilla stöva är den enda byggnaden som idag finns kvar. En lada fanns länge kvar i kanten av den stora öppna ängen, men den rasade ihop för ett par år sedan. Nu minner endast husgrunder, jordkällare, gårdsgårdar och små, knappt skönjbara, igenväxande åkerlappar och ängsmarker, om den tid som varit.

Gården Eket har liksom Holmedalen gamla anor. Viktor och Hanna som brukade gården fram till 1972, hade varken el eller bilväg fram till gården. Telefon lät de installera på gamla dar. Däremot fanns både kvarn och såg i bäcken från Örevattnet. Vid auktionen 1973 såldes lösöre, byggnader och marker med fullvuxen nästan orörd skog för ett högt pris. Gården har renoverats varsamt, el är framdragen och bebos, bl.a. av stora schäferhundar, vilket bör beaktas.

Mer intressant information om kulturen: se boken **Risveden del 3**, av K. E. Andersson och B. Björklund

